

Muzej Domovinskog rata Dubrovnik

Poljana Paska Miličevića 1

20000 Dubrovnik

tel.: 020/324856

www.mdrd.hr

e-mail: mdrd@mdrd.hr

Ur.Broj:01-12/22

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU MUZEJA DOMOVINSKOG RATA DUBROVNIK ZA 2021. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

- Donacija g. Dimitrija Popovića

U muzejskim zbirkama čuvamo, osim dokumentarne građe i brojna vrijedna darovana umjetnička djela inspirirana stradanjem Grada, herojstvom i žrtvom njegovih branitelja i građana, te smo izuzetno ponosni i počašćeni što se dosadašnjim djelima pridružilo pet umjetnina, autora gospodina Dimitrija Popovića koji ih je Muzeju nesebično poklonio.

Radovi – pet radova je iz poznatog ratnog ciklusa nastalog u vremenima Domovinskog rata posebno nadahnutog potresnim snimcima Mira Knera i drugih istaknutih dubrovačkih fotografa. Gospodin Dimitrije Popović, renomirani hrvatski i crnogorski umjetnik iznova, na prvorazrednim povijesnim izvorima- fotografijama iz vremena, minimalnim intervencijama, pokazuje svoju dugotrajnu i duboku povezanost s Gradom te uspijeva stvoriti umjetnička djela neprolazne vrijednosti.

- Donacija 34 fotografije Grada pod opsadom 1991., ratnih oštećenja na stambenim objektima i kulturnim spomenicima, Stradun 7. prosinca 1991., Luka Gruž, izgorjeli hotel Imperijal, Interuniverzitetski centar i palače u povijesnoj jezgri Grada. Donacija Tomislav Kriste
- Donacija g. Simo Soko, upravitelja Avio servisa Dubrovnik u Domovinskom ratu, dio miniranog rezervoara avionskog goriva s Oboda, granatiranog 1991.
- Donacija šest topovskih čahura velikog kalibra, poklon Ane Čerjan

- Donacija „Raspela“ za Muzej Domovinskog rata, autorski unikatni rad - Raspelo. Poklon od g. Mili Klečak, ujedno i autor djela. Donaciju "Za sve hrvatske branitelje", zaprimili povodom Dana dubrovačkih branitelja, 6. prosinca 2021., na 30. obljetnicu herojske obrane Grada 1991. Djelo „Raspelo“ svoje je mjesto našlo u tvrđavi Imperijal na izložbi "Stradanje sakralnih spomenika na dubrovačkom području u Domovinskom ratu."
- Donacija g. Nikole Obuljena, voditelja pregovaračkog tima Općine Dubrovnik, iznimno vrijedne izvorne građe (osobne zabilješke, dokumentacija) nastale i korištene u pregovorima s neprijateljem 1991./1992. godine.
- Donacija g. Nikole Dupera dokumentarne novinske, fotografske i video građe iz vremena Domovinskog rata, nastale tijekom njegovog humanitarnog i promidžbenog rada koji je organizirao u Padovi, kroz udrugu "Croazia" i Hrvatski Svjetski Kongresa, čiji je bio predsjednik za Italiju od 1991. do 1992. godine.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

- U dodijeljenom prostoru za pohranu građe od strane Grada Dubrovnika, priručnom muzejskom spremištu preventivno zaštićeno 97 predmeta iz 3D Zbirke muzeja (V. Jurica Turk, M. Đuraš)
- Mehaničko uklanjanje i dezinfekcija nečistoća sa svih izloženih predmeta u tvrđavi Imperijal na stalnoj izložbi „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“ (M. Đuraš, Vlaho Asić, Marinko Milanović, Nedjeljko Rajković)
- Čišćenje i slaganje pohranjene građe iz Zbirke 3D predmeta, ukupno 23 predmeta (M. Đuraš)
- Preventivno zaštićeno 62 dokumenata iz Zbirke dokumenta, beskiselinske folije i kutije, (V. Jurica Turk)
- Preventivna zaštita 97 negativa iz Zbirke fotografija i negativa, beskiselinske zaštitne košuljice. (M. Đuraš)
- Redovno praćenje stanja izloženih predmeta u tvrđavi Imperijal i pohranjenih predmeta te poduzimanje mjera preventivne zaštite. (V. Jurica Turk, M. Đuraš)

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga, 3.2. Katalog muzejskih predmeta

- Digitalizirane 34 fotografije iz Donacije Tomislav Kriste, pridružene inventarnim brojevima

- Digitalizirano 127 dokumenata iz Zbirke dokumenata, pridruženo inventarnim zapisima u M++
- Fotografirano 5 novih predmeta iz 3D Zbirke i slike pridružene inventarnim brojevima, M++
- Računalno inventirano novih 156 predmeta u Zbirci dokumenata, M++
- Nadopuna podataka u katalogu muzejskih predmeta za Zbirka dokumenata - 230 inventarnih zapisa, za Zbirku 3D predmeta - 24, za Memoarsku Zbirku - 32, i za Zbirku fotografija i negativa - 427

4. KNJIŽNICA

4.1. Nabava

Za muzejsku knjižnicu darom nabavljeno 6 izdanja

5. STALNI POSTAV

5.2. Izmjene stalne izložbe

Obvezni podaci:

-Naziv: „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“

-Autori stručne koncepcije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

-Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

-Opseg (broj eksponata): 853

-Površina u m2: 311

-Kraći opis: U tvrđavi Imperial - Carskoj tvrđavi, koju su Francuzi sagradili 1812. g. na Srđu, Dubrovnik, postavljena je izložba „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. - 1995.“. Tijekom Domovinskog rata tvrđava je bila prva crta obrane Dubrovnika i u njoj je bilo smješteno Zapovjedništvo 163. dubrovačke brigade Hrvatske vojske. Postala je simbolom herojske obrane Grada. Izložba je otvorena 2008. g. kao prva faza projekta budućega stalnog muzejskog postava Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik.

Izložba je prezentirana u prizemnom dijelu tvrđave i sastoji se od četiri tematske cjeline: Pad Dubrovačke Republike i povijest objekta Fort Imperial; Srpsko-crnogorska agresija 1991.; Dani pobjede - oslobodilačke akcije Hrvatske vojske i Stradanje stanovništva, civilnih objekata i spomenika kulture na dubrovačkom području. Prikazan je tijekom Domovinskog rata na dubrovačkom području od početaka srpsko-crnogorske agresije 1991. g., pobjedonosnog izlaska Hrvatske vojske na međunarodno priznate granice Republike Hrvatske, povratka

izbjegloga i prognanoga stanovništva na privremeno okupirana područja do završetka rata 1995. Izloženi su originalni dokumenti, umjetničke i dokumentarne fotografije iz Domovinskog rata, naoružanje, minsko-eksplozivna sredstva, dijelovi vojne opreme, ratne zastave postrojbi, autentične snimke i video građa.

- Tijekom 2021. nastavljeno je sustavno nadopunjavanje i proširenje tematskih cjelina „Srpsko-crnogorska agresija 1991.“, „Dani pobjede“ i „Stradanje stanovništva, branitelja, civilnih i gospodarskih objekata te spomenika kulture“ stalne izložbe prikupljenom i obrađenom muzejskom građom, a u skladu sa stručnim radom na novom stalnom postavu Muzeja. Izložba je obogaćena s nova 42 izvorna predmeta iz Domovinskog rata.

- Stalna izložba nadopunjena je i novo darovanim predmetima u 2021., a od značajnijih su radovi umjetnika Dimitrija Popovića (pet radova). Radovi su iz poznatog ratnog ciklusa nastalog u vremenima Domovinskog rata posebno nadahnutog potresnim snimcima Mira Kernerera i drugih istaknutih dubrovačkih fotografa.

- Ujedno u sklopu navedenih radova neizostavno su obavljani i poslovi održavanja, popravljivanja, čišćenja, dezinfekcije svih izložbenih prostora u obnovljenoj tvrđavi Imperijal i mehaničko uklanjanje nečistoća sa svih izloženih predmeta u postavu izložbe „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“, kao i proteklih godina, u vrijeme nakon prestanka prodora oborinskih voda u izložbene prostore. Sve navedene poslove obavljali su stručni djelatnici i biljeteri Muzeja, u nedostatku tehničke službe. Uvjeti rada u tvrđavi tijekom 2021. isti od 2008. od kada Muzej djeluje u Imperijalu, te iziskuju stalni i svakodnevni angažman djelatnika u održavanju izložbenih prostora te muzejske građe i opreme.

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

- Stručna obrada muzejske građe koja je upisana u program za obradu muzejske građe M++ (procjena, smještaj, opis predmeta, ostali potrebni podaci, fotografije): Zbirka fotografija i negativa (427), Zbirka dokumenata (230), Zbirka 3D predmeta (24), Memoarska Zbirka (32), u skladu sa daljnjim stručnim poslovima na pripremi novog stalnog postava Muzeja.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

- Stručna pomoć i davanje digitalizirane građe na uvid i korištenje g. Nikoli Obuljenu za knjigu „Kako smo pregovarali s neprijateljem“. Dokumenti iz Zbirke dokumenta MDRD i fotografije iz Zbirke fotografija i negativa MDRD. CIP dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001118738.

- Posudba digitalizirane građe OŠ Đakovo, učiteljici Mariji Bučanović za izradu školskog projekta o stradanju djece u Domovinskom ratu

- Davanje na uvid i posudba digitaliziranog memoarskog rukopisa Ante Ruskovića – Moje sjećanje s Pelješke Župe 1912. – 1942.“ (inv. br. M 538), prof. Jasenki Masle sa Sveučilišta u Dubrovniku
- Posudba digitalizirane građe Folklornom ansamblu Linđo, fotografije nastupa Linđa za vrijeme Domovinskog rata na Stradunu, kolenda.
- Davanje na uvid i posudba digitaliziranih fotografija iz Zbirke Muzeja Marinku Karačić, suradniku časopisa Hrvatskog vojnika, za potrebe izrade stručnog teksta.
- Davanje na uvid i posudba digitalizirane građe muzeja iz Zbirke fotografija Dubrovačkom vjesniku za potrebe tiskanog izdanja - članka o generalu Nojku Marinoviću, zapovjedniku Zapovjedništva obrane općine Dubrovnik.
- Posudba digitalizirane građe, davanje na uvid i stručna pomoć g. Teu Salinović. Dokumenti iz Zbirke dokumenata koji su donirani muzeju iz Arhive Zapovjedništva Južnog bojišta, a odnose se na 156. brigadu HV, za potrebe tiskanja monografije „156. brigada HV“.
- Davanje na uvid, posudba i ustupanje građe fotografija Matka Biljka iz Zbirke fotografija MDRD, snimljene u Vukovaru 1991., za potrebe tiskanja monografije „Herojski Vukovar“. Povijest grada i život Vukovarki i Vukovaraca tijekom 30 godina 1991.-2021., izdanje tiskano za 30. obljetnicu stradanja Vukovara. Ante Bičanić, urednik, Društvo za promicanje hrvatske kulture i znanosti Croatica, Ivane Brlić Mažuranić 82, 10090 Zagreb.
- Davanje na uvid i ustupanje digitalizirane muzejske građe za posebno tiskano izdanje Dubrovackog dnevnika „30. obljetnica herojske obrane Dubrovnika“, 1. listopada 2021., ISSN: 2718-3742.
- Davanje na uvid i ustupanje u digitalnom obliku građe Muzeja za potrebe realizacije emisije Libertas Televizije „Miljenko Bratoš – 30 godina poslije“.
- Davanje na uvid i ustupanje u digitalnom obliku građe Muzeja o Konvoju Libertas Dubrovačkom vjesniku za potrebe tiskanog izdanja.
- Davanje na uvid i ustupanje muzejske građe u digitalnom obliku scenaristi i redatelju g. Nikoli Duperu za potrebe realizacije dokumentarnog filma „Šah – Rat“.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika (u okviru muzejske djelatnosti)

- Varina Jurica Turk, 30. obljetnica herojske obrane Dubrovnika, Povijesni pregled – „Nametnuti rat i herojski ispisane najsvjetlije stranice bogate povijesti Dubrovnika“/ Dubrovački dnevnik, ISSN 2718-3742/ str 4-9, Dubrovnik 2021.
- Varina Jurica Turk, recenzija knjige g. Nikole Obuljena „Kako smo pregovarali s neprijateljem“ / Ogranak Matice hrvatske u Dubrovniku, Posebna izdanja Knj. 90., su nakladnik Hrvatski memorijalno – dokumentacijski centar Domovinskog rata Zagreb/ CIP

dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001118738, ISBN: 978-953-7784-73-7 i ISBN:978-953-8354-09-0
Recenzija objavljena i na Internet portalu Dubrovniknet.hr

- Varina Jurica Turk, Odred naoružanih brodova Dubrovnik / Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, Dubrovnik 2021./ Mrežna stranica Muzeja mdrd.hr i Internetski portal Morski.hr.
- Mišo Đuraš, Odred naoružanih brodova Dubrovnik / Muzej Domovinskog rata Dubrovnik, Dubrovnik 2021./ Mrežna stranica Muzeja mdrd.hr i Internetski portal Morski.hr.
- Varina Jurica Turk, Trideset godina poslije / Du List ISSN: 1848-2619, tiskano izdanje 29. rujna 2021., str: 4-7, i Internetski portal Dulist.hr
- Varina Jurica Turk, Trideset godina poslije - Crni petak dubrovački / Du List ISSN: 1848-2619, tiskano izdanje 1. prosinca 2021., str 8 i 9, i Internetski portal Dulist.hr
- Varina Jurica Turk, Dani ponosa 1991.-1995., stručni tekst istoimene izložbe / MDRD 2021./ mdrd.hr
- Varina Jurica Turk, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik – 30. obljetnica herojske obrane Grada / MDRD 2021./ mdrd.hr
- Varina Jurica Turk, Opći vojni agresorski napad na dubrovačko područje 1. listopada 1991. / Stručni tekst izložbe Dani ponosa – listopad 1991./ MDRD 2021./ mdrd.hr
- Varina Jurica Turk, Konvoj Libertas / Stručni tekst izložbe Dani ponosa – Konvoj „Libertas“/ MDRD 2021./ mdrd.hr
- Varina Jurica Turk, Najteži dani u herojskoj obrani Dubrovnika i očuvanju njegove slobode / Stručni tekst izložbe Dani ponosa –Studen 1991./ MDRD 2021./ mdrd.hr
- Varina Jurica Turk, Dan za sve dane 6. prosinac 1991./ Stručni tekst izložbe Dani ponosa – herojska obrana Grada – prosinac 1991./ MDRD 2021./ mdrd.hr
- Varina Jurica Turk, „Muzej Domovinskog rata Dubrovnik u izazovnim pandemijskim vremenima“, Vrednovanje Domovinskog rata u kontekstu hrvatskog društva, zašto i 12 godina nakon početka djelovanja još uvijek MDRD ne uživa percepciju javnosti kao preostale gradske muzejske institucije te hoće li obnova tvrđave Imperijal konačno omogućiti rad i djelovanje u adekvatnim prostorima“./ Du List, tiskano izdanje 27. siječnja 2021. / Du List ISSN: 1848-2619. i Internetski portal Dulist.hr.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- Stručna pomoć g. Nikoli Obuljenu, u radu na knjizi „Kako smo pregovarali s neprijateljem“
- Stručna pomoć u izradi seminarskog rada Ivi Rilović

- Stručna pomoć predsjedniku „Udruge Daksa 1944./1945.“ g. Račeviću
- Stručna pomoć g. Mišu Farčiću – podaci pogibije Marka Lendiščaka, Grepci
- Stručna pomoć i davanje digitalizirane građe na korištenje za potrebe izrade dokumentarnog filma o ratnim fotoreporterima Matku Biljku i Zoranu Filipoviću, autor dokumentarnih filmova i projekta za HTV je Gordan Malić.
- Stručna pomoć „Udrugi Daksa 1944/1945.“ – predmeti pronađeni ekshumacijom posmrtnih ostataka žrtava na Daksi, pohranjenih u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik
- Stručna pomoć gđi Frani Grbić – slikarska ostavština akademskog slikara grafičara g. Iva Grbića
- Stručna pomoć Maru Kristiću – poginuli branitelji na platou Srđa.
- Prigodom obilježavanja 30. godišnjice od početka napada na Grad Dubrovnik i dubrovačko područje, Dubrovački dnevnik (tiskano, i Internet izdanje) pripremio je i izdao posebno tiskano izdanje u suradnji s Muzejom Domovinskog rata Dubrovnik. Pružena novinarima stručna pomoć, izrađen povijesni pregled Domovinskog rata na dubrovačkom području, dana na uvid muzejska građa te ustupljena u digitalnom izdanju za potrebe tiskanog i internet izdanja. Dubrovački dnevnik - Bogati prilog tiskan na 56 stranica u suradnji s Muzejom domovinskog rata Dubrovnik donio je mnoge detalje o početku i trajanju rata u Dubrovniku, faktografske podatke, ali i brojne priče iz Dubrovnika, kako s prve crte obrane tako i priče iz samoga Grada za vrijeme trajanja Domovinskog rata. Prilozi su obogaćeni povijesnim i jedinstvenim fotografijama bogate građe Muzeja domovinskog rata Dubrovnik i rezultat su višemjesečnih priprema i kontakata s brojnim sudionicima i svjedocima Domovinskog rata.
- Pružena stručna pomoć RH Ministarstvu obrane, Upravi za ljudske potencijale, Sektor za razvoj i upravljanje ljudskim potencijalima, služba za poslove obrane, područni odjel za poslove obrane Split u svezi popisa pripadnika Odreda Narodne zaštite MZ „Ploče iza Grada“ u razdoblju od 30.07.1991. do 31.12.1991.
- Pružena stručna pomoć djelatnicima Libertas TV-a za realizaciju specijalne emisije „Miljenko Bratoš – 30 godina poslije“ –uz davanje na uvid i ustupanje građe u digitalnom obliku Libertas TV-u.
- Pružena stručna pomoć i dana na korištenje digitalizirana građa Muzeja za potrebe realizacije dokumentarnog filma „Šah – Rat“ prema scenariju i režiji Nikole Dupera.

6.10. Urednički poslovi, recenzije knjiga i članaka

- Varina Jurica Turk, recenzija knjige g. Nikole Obuljena „Kako smo pregovarali s neprijateljem“ / Ogranak Matice hrvatske u Dubrovniku, Posebna izdanja Knj. 90., su nakladnik Hrvatski memorijalno – dokumentacijski centar Domovinskog rata Zagreb/ CIP

dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001118738, ISBN: 978-953-7784-73-7 i ISBN:978-953-8354-09-0
Recenzija objavljena i na Internet portalu Dubrovniknet.hr

6.12. Informatički poslovi muzeja (kreiranje i održavanje web stranica, on-line baza podataka, digitalizacija građe i sl.)

- Redovito održavanje službene web stranice Muzeja, prilagodba stranice za pristupačnost, dodavanje stručnih objava, novosti, dokumenata, građe, virtualnih izložbi i dr. Administracija i moderacija internetske stranice.
- Vođenje Facebook stranice i Instagram profila Muzeja, 1026 objava u 2021. Većinom prezentacija obrađene muzejske građe, stručna vodstva, događanja, posjetitelji i obilježavanje najvažnijih događaja povodom 30. godišnjice herojske obrane Dubrovnika 1991.
- Priprema materijala, obrada građe i digitalizacija za mrežnu stranicu i društvene mreže
- Vođenje analitike Facebook stranice i Instagram profila Muzeja
- Digitalizirane 34 fotografije iz Donacije Tomislav Kriste
- Digitalizirano 377 fotografija iz Zbirke fotografija za potrebe objava i stvarnih izložbi realiziranih 2021.
- Digitalizirano 127 dokumenata iz Zbirke dokumenata i pridruženo inventarnim brojevima u M++ u
- Digitalizacija 2026 fotografija iz Zbirke fotografija u velikoj rezoluciji za potrebe realizacije izložbi MDRD „Dani ponosa – herojska obrana grada 1991.“, „Oluja 1995.“, „Utvrda slobode“, Dani ponosa 1991.-1995.“ i „Zoran Filipović“.
- Administracija i backup muzejskih baza podataka
- Fotografsko snimanje muzejskih događanja, postava i izložbi

6.13. Ostalo

- Izrada Pravila za upravljanje dokumentarnim gradivom Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik
- Izrada Zbirnog popisa MDRD za 2020., prema Pravilniku o čuvanju, korištenju, odabiranju i izlučivanju arhivskog i registraturnog gradiva
- Izrada popisa gradiva za izlučivanje i škartiranje MDRD u skladu sa Zakonu o arhivskom gradivu i arhivima i Pravilnika o upravljanju dokumentarnim gradivom izvan arhiva i Pravilnikom o čuvanju, korištenju, odabiranju i izlučivanju arhivskog i registraturnog gradiva

- Pregled i preuzimanje građe, osam evakuacijskih sanduka, Odjela socijalističke revolucije iz bastiona Kneževa Dvora, iz depoa Dubrovačkih muzeja, u priručno muzejsko spremište MDRD

- Sudjelovanje Muzeja u Programu Grada Dubrovnika za obilježavanje 30. obljetnice herojske obrane Grada Dubrovnika 1991.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

1. Naziv izložbe: „DANI PONOSA - HEROJSKA OBRANA GRADA 1991.“

- Mjesto održavanja i prostor stvarne izložbe: MDRD, Tvrđava Imperijal, Srd

- Vrijeme trajanja: 1. listopada 2021., 3. prosinca 2021. – u trajanju

- Autorica stručne koncepcije: Varina Jurica Turk

- Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

- Suradnik na izložbi: Mišo Đuraš

- Opseg (broj eksponata): 245

- Web adresa (ukoliko je izložba predstavljena na Internetu):

<https://mdrd.hr/category/dani-ponosa/>

- Uz stvarnu, realizirana je i virtualna izložba „Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991.“ u sveukupnom trajanju je od 109:32 minuta u četiri cjeline i sastoji se od 638 digitaliziranih dokumenata i fotografija iz Zbirke Muzeja.

- Vrsta: povijesna, kompleksna, tuzemna, skupna

- Glazba: Dubrovački simfonijski orkestar

- Korisnici: svi posjetili Muzeja i svatko s pristupom Internetu

- Tema: U sklopu sveobuhvatnog muzejskog programa obilježavanja 30. obljetnice uspješne herojske obrane Grada 1991. godine, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik priredio je stvarnu i virtualnu izložbu „Dani ponosa – Herojska obrana Grada 1991.“, kojom je cjelovito obrađeno njeno najteže razdoblje od početka općeg agresorskog napada 1. listopada do 6. prosinca 1991. Čine je četiri zasebne tematske cjeline:

1. Početak općeg vojnog napada na dubrovačko područje - listopad 1991.
2. Konvoj „Libertas“ – listopad, studeni 1991.
3. Najteži dani herojske obrane Grada - studeni 1991.

4. Dan za sve dane – 6. prosinac 1991.

1. U prvoj tematskoj cjelini prezentiran tijek ratnih operacija i događanja na području tadašnje Općine Dubrovnik u početnoj fazi općeg vojnog napada u listopadu 1991. Obilježili su je rušilački napadi, neusporedivo nadmoćnijih agresorskih snaga, ali i herojski otpor malobrojnih dubrovačkih branitelja. O tome svjedoči činjenica da je umjesto planiranog brzog zauzimanja juga Hrvatske, trpeći neočekivane teške poraze i gubitke, neprijatelj tek koncem listopada, nakon što je okupirao Konavle i Župu dubrovačku, došao na same prilaze Gradu.

2. U drugoj tematskoj cjelini obrađena je tema organizacije i dolaska Konvoja „Libertas“ u Dubrovnik 31. listopada 1991., kojeg je činilo 29 brodova i brodica predvođenih „Slavijom“, i kojima je u potpuno okruženi Grad došlo oko 800 njegovih štovatelja i prijatelja, među kojima veliki broj istaknutih osoba iz javnog i kulturnog života, prenoseći njegovom stanovništvu ljubav, solidarnost i riječi ohrabrenja cijele Hrvatske. Konvojem „Libertas“ koji napušta Grad 1. studenoga 1991. godine, uz najavu skorog dolaska novih i još većih konvoja, iznova se nastojalo skrenuti pozornost svjetske javnosti na nužnost zaštite Dubrovnika, zaustaviti njegovo daljnje razaranje i pokušaje osvajanja te olakšati svakodnevne patnje i stradanja stanovništva.

3. U trećoj tematskoj cjelini obrađeni su najžešći i najrazorniji napadi na uže gradsko područje tijekom studenoga 1991., praćeni velikim ljudskim žrtvama, ali i stalnim nastojanjem agresora da prisili branitelje na predaju i tako zauzme Grad.

4. U četvrtoj tematskoj cjelini pratimo tijek događanja za vrijeme i neposredno nakon zločinačkog napada na Grad 6. prosinca 1991., kada je herojstvom i žrtvom svojih branitelja agresoru nanesen odlučujući vojni i politički poraz. Iako je tog dana pretrpio, u povijesti nezapamćeno, vandalsko razaranje povijesne jezgre uspio je sačuvati svoju najveću dragocjenost – Slobodu i navijestiti konačnu pobjedu.

- Temeljni cilj ovogodišnje izložbe je iznova upoznati širu javnost s bogatstvom novo prikupljene i obrađene muzejske građe i dokumentacije koja nam je omogućila utvrđivanje brojnih važnih do sada nepoznatih povijesnih činjenica. Ovom prigodom prezentirali smo dokumente civilne i vojne provenijencije, a posebno cjelovito obrađenu građu Kriznog štaba, izvorne ratne dnevnike Centra za obavješćivanje i Zapovjedništva obrane općine Dubrovnik, kao i izvorne fotografije iz muzejske zbirke. Izloženi su i opsežni izvodi iz dnevnih izvješća Radio Dubrovnika i dubrovačkog studija HRT-a, kao i članci iz ratnih izdanja Dubrovačkog vjesnika, Slobodne Dalmacije, te crnogorske Pobjede i njenih posebno tiskanih izdanja „Rat za mir“.

- Jedna od posebnosti ove izložbe je da su pojedinačne tematske cjeline zasebno prezentirane, sukladno kronološkim događanjima i sadržaju koji obrađuju, a potom izložene u homogenom postavu „Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991.“.

- Sve tematske cjeline izložbe dostupne su virtualno na muzejskoj mrežnoj stranici, društvenim mrežama i YouTube kanalu Muzeja kao i stvarno u tvrđavi Imperijal na Srđu, simbolu obrane Grada.

- Projekt Muzeja „Dani ponosa“ ostvarili su tijekom 2021. djelatnici Muzeja Domovinskog rata Dubrovnik dok koncepciju i autorstvo izložbe potpisuje Varina Jurica Turk. Za vizualni identitet i likovni postav izložbe zaslužni su Mišo Đuraš, viši kustos, Voditelj zbirke fotografija i Varina Jurica Turk.

2. Naziv izložbe „OLUJA 1995.“

Gostovanje izložbe u MDRD Blatu, Korčula, Ustanova u kulturi Blatski fižuli, povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja, 4. kolovoz 2021.

- Stvarna i virtualna izložba „Oluja 1995.“
- Mjesto održavanja i prostor: „Ustanova u kulturi „Blatski fižuli“ Blato, Korčula
- Mjesto održavanja i prostor virtualne izložbe: izloženi prostor Blatskih fižula, Mala dvorana Doma kulture i www.mdrd.hr
- Vrijeme trajanja stvarne izložbe: 4. kolovoza 2021. – 24. kolovoza 2021.
- Vrijeme trajanja virtualne izložbe: 33:59 minuta (dostupna na mdrd.hr)
- Autorica stručne koncepcije: Varina Jurica Turk
- Suradnik na izložbi: Mišo Đuraš
- Autori likovnog postava: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
- Opseg stvarne izložbe: 183 predmeta - izvorna građa iz Zbirke MDRD
- Opseg virtualne izložbe: 274 - izvorna građa iz Zbirke MDRD

Fotografije: Matko Biljak • Božidar Vukičević • Zvonimir Pandža • Milo Kovač

Glazba: Dubrovački simfonijski orkestar

- Dana Kahrman i Vid Veljak - PASACAGLIA
- Verdi Giuseppe - NABUCCO - uvertira • ANDANTE • Bersa Blagoje - IDILAdizajn

Tiskovine: digitalno izdanje - plakat izložbe, pozivnica

Vrsta: tematska povijesna, umjetnička, kompleksna, fotografska, tuzemna, edukativna, informativna, skupna

- Tema: Izložba „Oluja 1995.“ podijeljena je u dvije kronološko tematske cjeline. U prvoj cjelini fotografijama Matka Biljka i Božidara Vukičevića pratimo pobjedonosno napredovanje Hrvatske vojske na području sjeverne Dalmacije i oslobađanje Knina. U sklopu ove cjeline obrađena su i dva važna događaja, koja su simbolično potvrdila konačnu pobjedu, dolazak Vlaka slobode u Split i svečani doček 4. Gardijske brigade na splitskoj rivi.
- U drugoj cjelini fotografijama Zvonimira Pandže i Mila Kovača svjedočimo o događanjima na dubrovačkom području u vrijeme Oluje, a prezentiramo i nove utvrđene povijesne činjenice, koje potvrđuju važnost uspješne obrane juga Hrvatske i slamanja zločinačkih napada VRS, poduzetih u kolovozu 1995. godine s krajnjim ciljem ostvarenja velikosrpskih planova o stjecanju izlaza na morsku obalu.
- Korisnici: Stanovnici otoka Korčule, građani grada Dubrovnika, domaći i strani posjetitelji te stanovnici Dubrovačko neretvanske županije, školska djeca, studenti, branitelji, Udruge proistekle iz Domovinskog rata, Grada, svatko s pristupom Internetu.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.2. Audiovizualna građa 10.3. Elektroničke publikacije

1. Naziv virtualne izložbe: UTVRDA SLOBODE

- Mjesto održavanja i prostor: tvrđava Imperijal, Srđ i www.mdrd.hr , <https://www.facebook.com/MUZEJ/> i https://www.youtube.com/channel/UCtNoHpoko04T2_v9fa_MQcg
- Prezentacija javnosti 29. siječnja 2021. u Noći muzeja
- Vrijeme trajanja: 22:20 minuta
- Autorica stručne koncepcije i sinopsisa: Varina Jurica Turk
- Suradnik na izložbi: Mišo Đuraš
- Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
- Opseg (broj eksponata): 148
- Glazba: Dubrovački simfonijski orkestar
- Trajanje 22:20 minuta
- Montaža: Mec design
- Produkcija MDRD – Dubrovnik 2021.
- Web adresa: <https://mdrd.hr/noc-muzeja-u-muzeju-domovinskog-rata-2021/>

- Vrsta: povijesna, kompleksna, tuzemna, edukativna, informativna, skupna, virtualna
- Montaža: Mec design
- Korisnici: Svatko s pristupom Internetu
- Tema: Virtualnom izložbom „Utvrda slobode“ Muzej Domovinskog rata Dubrovnik predstavlja javnosti najnovija postignuća u nastavku sustavnog rada na sakupljanju, stručnoj obradi i prezentaciji muzejske građe u složenim uvjetima potpunog i djelomičnog lockdowna. Istodobno, nastojali smo iznalaženjem i unapređenjem novih načina komunikacije s publikom, ovaj put preko digitalnih kanala, odgovoriti na covid izazove i zajedničkim snagama osigurati održanje i danji razvoj muzejske djelatnosti.
- Veliki interes javnosti, koji su izazvale naše objave i akcije prikupljanja građe pokrenute na društvenim mrežama i muzejskoj web-stranici te dio programa realiziran „on line“, potvrdio je da smo na pravom putu.

Brojnim donacijama branitelja i građana, zaprimljenim tijekom 2020. godine, dodatno smo obogatili sadržaj svih muzejskih zbirki, a pojačanim radom na obradi i digitalizaciji povećali stupanj obrađenosti i dostupnosti građe. O tome na najbolji način svjedoči broj od preko 10 tisuća novo digitaliziranih muzejskih predmeta u ovom kriznom razdoblju.

Priređenom izložbom cjelovito smo prezentirali sva naša nova postignuća, ostvarena zajedničkim radom stručnih djelatnika, suradnika, prijatelja Muzeja i sveobuhvatnom suradnjom s lokalnom zajednicom, na očuvanju sjećanja i utvrđivanju povijesne istine o događajima iz novije hrvatske povijesti.

- Izložbu čine tri tematske cjeline:

1. Novo prikupljena građa – dio donacija 2020.
2. Nadopunjeni podaci u katalogu muzejskih predmeta
3. Obrada i digitalizacija prikupljene građe

1. Novo prikupljena građa - dio donacija 2020.

- U ovoj cjelini predstavljeni su donatori i prezentiran dio darovane građe naših građana, koja je tijekom protekle godine pronašla stvarni i digitalni put do Muzeja.

- Muzej Domovinskog rata Dubrovnik zahvaljuje donatorima i prijateljima muzeja na poklonjenim predmetima: Nedjeljko Babić, Mirja Beusan, Ane Čerjan, Ivica Čorić, Andrija Grgić, Tihana Kalbić, Dubravko Kišur, Fani Knego Pijević, Pero Lepeš, Gordana Luznik, Tonći Mamuzić, Anka Miloš, Blaženko Ogresta, Adriana Padovan, Željko Topolovec, Ivan Viđen

2. Nadopunjeni podaci u katalogu muzejskih predmeta

- U ovoj tematskoj cjelini izložen je samo manji broj izvornih ratnih fotografija snimljenih od strane profesionalnih fotografa gdje su nam nedostajuće podatke o osobama na slikama nadopunili naši virtualni posjetitelji na Facebook stranici Muzeja.

Prigodom provođenja ove akcije prikupljanja podataka iznova se potvrdila važnost komunikacije s publikom, prisutnost na društvenim mrežama i mrežnim stranicama, ali i nužnost obrade i digitalizacije građe kako bi je učinili što dostupnijom javnosti.

3. Obrada i digitalizacija prikupljene građe

- Ova tematska cjelina posvećena je prezentaciji dosadašnjeg muzejskog, široj javnosti često „nevidljivog“, sustavnog rada i postignuća u stručnoj obradi muzejske građe, a posebno na njenoj digitalizaciji i inventarizaciji u vrijeme korona krize. Predstavili smo do sada neizlagane dijelove iznimno vrijednih donacija iz Zbirke dokumenata i Zbirke fotografija i negativa, koje su u potpunosti ili najvećim dijelom obrađene i digitalizirane.

Opsežnim terenskim radom i sveobuhvatnim akcijama sakupljanja građe značajno smo obogatili sve muzejske zbirke, koje su postale neiscrpno vrelo podataka za sve one koji se žele baviti proučavanjem razdoblja Domovinskog rata.

Samo tijekom protekle pandemijske godine provedena je opsežna digitalizacija i inventarizacija, kojom je obuhvaćeno preko 10 000 izvornih ratnih negativa iz sadržaja Zbirke fotografija, te više od 2 000 izvornih dokumenata i ratnih negativa iz Zbirke Muzeja.

- Iz zbirke Dokumentata Muzeja Domovinskog rata

Zahvaljujući gospodaru Nikoli Obuljenu Muzej Domovinskog rata Dubrovnik došao je u posjed arhivske građe Kriznog Štaba općine Dubrovnik, koja sadrži 873 dokumenta. Zbirka je u potpunosti obrađena i digitalizirana, što je posebno važno, budući da sadrži veliki broj izvornih fax-poruka sklonih izbljeđivanju te je značajan dio dokumenata bio teško čitljiv. Ovom prigodom prezentirali samo neke dokumente iz vremena najžešćih napada agresora na Grad 1991. godine.

- Iz zbirke Fotografija Muzeja Domovinskog rata

Tijekom opsežnog terenskog istraživanja u foto-arhivu „Slobodne Dalmacije“, provedenog u sklopu višegodišnjeg muzejskog projekta „Hrvatska ratna fotografija“, Muzeju je ustupljena ogromna količina iznimno vrijedne fotografske građe iz Domovinskog rata, čiji su autori njeni istaknuti fotoreporter. Tom prigodom su nam Matko Biljak i Božidar Vukičević, ponajbolji hrvatski ratni fotoreporter, poklonili svoje cjelokupne ratne zbirke koje sadrže više od 200 000 izvornih negativa. Samo tijekom 2020. obradili smo i digitalizirali više od 12 000 fotografija sa svih hrvatskih bojišnica.

- Budući da prigodnim objavama redovito obilježavamo značajnije datume iz Domovinskog rata, odabranim fotografijama Božidara Vukičevića, ovaj put smo podsjetili na obljetnicu agresorskog zauzimanja i miniranja brane Peruća 1993. Izvorni negativi (5 filmova) obrađeni su i digitalizirani u Zbirci fotografija.

- Zahvaljujući razumijevanju uprave „Slobodne Dalmacije“, koja nam je omogućila istraživanja u svom arhivu, prikupili smo i veći dio snimljenog materijala našeg legendarnog fotoreportera Mila Kovača. Nažalost, ni u „Slobodnoj“ nismo pronašli izvorne negative, već samo dio izrađenih fotografija od kojih je značajan broj originalnih tele-foto ispisa lošije kvalitete. I pored toga, uz snimke koje je darovao Muzeju neposredno nakon završetka Domovinskog rata, sakupili smo, obradili i digitalizirali 1248 njegovih fotografija. Za ovu izložbu odabrali smo samo neke od manje objavljenih.

2. Naziv virtualne izložbe: DANI PONOSA 1991. – 1995.

- Mjesto održavanja i prostor: Stradun, Dubrovnik 5. kolovoza 2021., tvrđava Imperijal, Srđ, povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja, i www.mdrd.hr, https://www.youtube.com/channel/UCtNoHpoko04T2_v9fa_MQcg <https://www.facebook.com/MUZEJ/>

- Vrijeme trajanja: 5. kolovoza 2021. – u trajanju

- Trajanje virtualne izložbe: 36:49 minuta

- Autorica stručne koncepcije sinopsisa: Varina Jurica Turk

- Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

- Suradnik na izložbi: Mišo Đuraš

- Opseg obrađene i prezentirane građe Muzeja - 311

- Web adresa (ukoliko je izložba predstavljena na Internetu): <https://mdrd.hr/virtualna-izlozba-dani-ponosa-1991-1995/>

- Glazba: Dubrovački simfonijski orkestar

- Montaža: Mec design

- Produkcija MDRD – Dubrovnik 2021.

- Vrsta: povijesna, kompleksna, tuzemna, edukativna, informativna, skupna, virtualna

- Korisnici: posjetitelji Straduna, Dubrovnik, posjetitelji Muzeja svatko s pristupom Internetu

- Tema: Program obilježavanja Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja

U sklopu cjelogodišnjeg programa kojim se obilježava 30. obljetnica početka srpsko-crnogorske agresije na Republiku Hrvatsku i općeg napada na dubrovačko područje, povodom Dana pobjede i domovinske zahvalnosti i Dana hrvatskih branitelja Muzej Domovinskog rata Dubrovnik priredio je virtualnu izložbu „Dani ponosa 1991. – 1995.“.

- Izložbu čini više od 300 odabranih predmeta iz muzejskih zbirki i dokumentacije, koji su raspoređeni u četiri kronološko tematske cjeline: STRADANJE I HEROJSKA OBRANA DUBROVNIKA (listopad-prosinac 1991.); OSLOBAĐANJE HRVATSKOG JUGA (svibanj-listopad 1992.); VRO OLUJA 1995. i HRVATSKI BRANITELJI.

- Prva cjelina posvećena je sjećanju na stradanje i uspješnu herojsku obranu Grada tijekom 1991. godine. O zločinačkom agresorskom razaranju i pokušajima osvajanja potpuno okruženog Dubrovnika iznova svjedoče potresne fotografije istaknutih dubrovačkih i hrvatskih fotografa i fotoreportera. Upotpunjene su iznimnim radovima velikog hrvatskog i crnogorskog slikara Dimitrija Popovića, iz ratnog ciklusa inspiriranog stradanjem Dubrovnika 1991. godine, čije je originale donirao Muzeju.

- U drugoj cjelini pratimo tijek velike oslobodilačke operacije Hrvatske vojske, kojom je 1992. izvršena deblokada Grada, oslobođeni privremeno okupirani dijelovi dubrovačke općine, a potpuno poraženi neprijatelj odbačen od međunarodno priznatih granica Republike Hrvatske.

- Treća tematska cjelina posvećena je vojno redarstvenoj operaciji „Oluja“, čijim je uspješnim izvođenjem pobjedonosno okončan Domovinski rat. Fotografije ponajboljih hrvatskih ratnih fotoreportera Matka Biljka i Božidara Vukičevića svjedoče o napredovanju Hrvatske vojske na sjevernodalmatinskoj bojišnici, oslobađanju Knina i velikom slavlju na kninskoj tvrđavi.

U sklopu ove cjeline su i snimci dolaska Vlaka slobode u Split i dočeka 4. Gardijske brigade na splitskoj rivi - dva važna događaja koja su, neposredno po završetku Oluje, simbolično označila ponovno spajanje sjeverne i južne Hrvatske i konačnu pobjedu. Istodobna događanja na dubrovačkom području, u vrijeme i nakon Oluje, prikazana su fotografijama Mila Kovača i Zvonimira Pandže, fotoreportera dubrovačkog dopisništva „Slobodne Dalmacije“.

- Posljednju cjelinu čine ikonične fotografije branitelja sa svih hrvatskih bojišnica u Domovinskom ratu.

- Na Dan pobjede i domovinske zahvalnosti, Muzej Domovinskog rata obilježio je značajnu 13. obljetnicu otvorenja stalne izložbe „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991.-1995.“, te smo omogućili našim brojnim posjetiteljima pregled ove izložbe i u prostorima tvrđave Imperijal na Srđu. Ovom prigodom mogle su se razgledati i odabrane fotografije razaranja Grada 1991., kao i snimke nezaboravnog svečanog postrojavanja dubrovačkih branitelja, kojim je 6. prosinca 2011. obilježena dvadeseta obljetnica obrane Dubrovnika i Dan dubrovačkih branitelja.

- Dana 5. kolovoza 2021. virtualna izložba Muzeja Domovinskog rata "Dani ponosa 1991. – 1995." bila je prikazana i ispred Crkve sv. Vlaha s početkom u 21 sat.

3. Naziv virtualne izložbe: „OLUJA 1995.“

- Autorica izložbe: Varina Jurica Turk
- Sinopsis: Varina Jurica Turk
- Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
- Opseg obrađene i prezentirane građe Muzeja - 274
- Trajanje 33:57 minuta
- Montaža: Mec design
- Produkcija MDRD – Dubrovnik 2020/21.
- Izložba je publicirana na našoj mrežnoj stranici, društvenim mrežama i YouTube kanalu
- Predstavljanje javnosti: 4. kolovoza 2021.
- Web adresa: <https://mdrd.hr/virtualna-izlozba-oluja-1995-2020/>
<https://www.facebook.com/MUZEJ/>
- Tema: Izložba „Oluja 1995.“ podijeljena je u dvije kronološko tematske cjeline. U prvoj cjelini fotografijama Matka Biljka i Božidara Vukičevića pratimo pobjedonosno napredovanje Hrvatske vojske na području sjeverne Dalmacije i oslobađanje Knina. U sklopu ove cjeline obrađena su i dva važna događaja, koja su simbolično potvrdila konačnu pobjedu, dolazak Vlaka slobode u Split i svečani doček 4. Gardijske brigade na splitskoj rivi.
- U drugoj cjelini fotografijama Zvonimira Pandže i Mila Kovača svjedočimo o događanjima na dubrovačkom području u vrijeme Oluje, a prezentiramo i nove utvrđene povijesne činjenice, koje potvrđuju važnost uspješne obrane juga Hrvatske i slamanja zločinačkih napada VRS, poduzetih u kolovozu 1995. godine s krajnjim ciljem ostvarenja velikosrpskih planova o stjecanju izlaza na morsku obalu.

4. Naziv virtualne izložbe: ZORAN FILIPOVIĆ

- Autor izložbe: Mišo Đuraš
- Sinopsis: Mišo Đuraš
- Autor likovne video prezentacije: Mišo Đuraš
- Opseg obrađene i prezentirane građe Muzeja - 63

- Trajanje 10:12 minuta
- Montaža: Mec design
- Produkcija MDRD – Dubrovnik 2020/21.
- Izložba je prikazana u ljetnom kinu Slavica, Dubrovnik, prije početka premijere dokumentarnog filma „Slike rata“ – Zoran Filipović, 3. kolovoza 2021. u sklopu Programa Grada Dubrovnika za obilježavanje Dana domovinske zahvalnosti, Dana pobjede i Dana hrvatskih branitelja, te je publicirana i na Muzejskoj Facebook stranici. U Dokumentarnom filmu Zoran Filipović Zoro govori o svojim fotoreportazama iz Vukovara, Dubrovnika, Sarajeva, o nekima od najstrašnijih zločina koji su se događali u ratu, a o kojima je on svjedočio svojom kamerom i fotografijama koje su prenosili najutjecajniji svjetski magazini Photo, Vogue, Frankfurter Allgemeine Zeitung, Life, Le Figaro i drugi. MDRD čuva u Zbirci fotografije Zorana Filipovića koje su nastale u vrijeme Domovinskog rata na dubrovačkom području.
- Predstavljanje javnosti: 4. kolovoza 2021.
- Web adresa: <https://www.facebook.com/MUZEJ/>
- Tema: Predstavljen je samo jedan manji dio fotografija Zorana Filipovića nastalih u Dubrovniku u listopadu i studenom 1991., koje zajedno sa dokumentarnim filmom „Slike rata“, premijerno prikazanim u kinu „Slavica“ čine cjelinu o ratnom fotografskom putu „Zoroa“. Neumorno je obilazio sve najteže hrvatske bojišnice i zahvaljujući iskazanom fotografskom umijeću, hrabrosti i etičnosti ubrzo je stekao povjerenje najšire svjetske javnosti kao vjerodostojan svjedok istine o prljavom osvajačkom ratu koji se vodio protiv hrvatskog naroda.

5. Naziv virtualne izložbe: POČETAK OPĆEG VOJNOG NAPADA NA DUBROVAČKO PODRUČJE - LISTOPAD 1991.

- Autorica izložbe: Varina Jurica Turk
- Sinopsis: Varina Jurica Turk
- Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
- Opseg obrađene i prezentirane građe Muzeja - 146
- Trajanje 18:58 minuta
- Montaža: Mec design
- Produkcija MDRD – Dubrovnik 2021.

- Izložba je publicirana na Muzejskoj mrežnoj stranici, društvenim mrežama i YouTube kanalu

- Predstavljanje javnosti: 1. listopada 2021.

- Web adresa: <https://mdrd.hr/dani-ponosa/> <https://www.facebook.com/MUZEJ/> / https://www.youtube.com/channel/UCtNoHpoko04T2_v9fa_MQcg/videos

- Tema: Prezentiran tijek ratnih operacija i događanja na području tadašnje Općine Dubrovnik u početnoj fazi općeg vojnog napada u listopadu 1991. Obilježili su je rušilački napadi, neusporedivo nadmoćnijih agresorskih snaga, ali i herojski otpor malobrojnih dubrovačkih branitelja. O tome svjedoči činjenica da je umjesto planiranog brzog zauzimanja juga Hrvatske, trpeći neočekivane teške poraze i gubitke, neprijatelj tek koncem listopada, nakon što je okupirao Konavle i Župu dubrovačku, došao na same prilaze Gradu.

6. Naziv virtualne izložbe: KONVOJ LIBERTAS, 31. LISTOPAD 1991.

- Autorica izložbe: Varina Jurica Turk

- Sinopsis: Varina Jurica Turk

- Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš

- Opseg obrađene i prezentirane građe Muzeja - 149

- Trajanje 16:29 minuta

- Montaža: Mec design

- Produkcija MDRD – Dubrovnik 2021.

- Izložba je publicirana na Muzejskoj mrežnoj stranici, društvenim mrežama i YouTube kanalu

- Predstavljanje javnosti: 31. listopada 2021.

- Web adresa: <https://mdrd.hr/dani-ponosa/> <https://www.facebook.com/MUZEJ/> / https://www.youtube.com/channel/UCtNoHpoko04T2_v9fa_MQcg/videos

- Tema: Obradena je tema organizacije i dolaska Konvoja „Libertas“ u Dubrovnik 31. listopada 1991., kojeg je činilo 29 brodova i brodica predvođenih „Slavijom“, i kojima je u potpuno okruženi Grad došlo oko 800 njegovih štovatelja i prijatelja, među kojima veliki broj istaknutih osoba iz javnog i kulturnog života, prenoseći njegovom stanovništvu ljubav, solidarnost i riječi ohrabrenja cijele Hrvatske. Konvojem „Libertas“ koji napušta Grad 1. studenoga 1991. godine, uz najavu skorog dolaska novih i još većih konvoja, iznova se nastojalo skrenuti pozornost svjetske javnosti na nužnost zaštite Dubrovnika, zaustaviti

njegovo daljnje razaranje i pokušaje osvajanja te olakšati svakodnevne patnje i stradanja stanovništva.

7. Naziv virtualne izložbe: NAJTEŽI DANI HEROJSKE OBRANE GRADA - STUDENI 1991.

- Autorica izložbe: Varina Jurica Turk
- Sinopsis: Varina Jurica Turk
- Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
- Opseg obrađene i prezentirane građe Muzeja - 165
- Trajanje 16:37 minuta
- Montaža: Mec design
- Produkcija MDRD – Dubrovnik 2021.
- Izložba je publicirana na Muzejskoj mrežnoj stranici, društvenim mrežama i YouTube kanalu
- Predstavljanje javnosti: 9. studeni 2021.
- Web adresa: <https://mdrd.hr/dani-ponosa/> <https://www.facebook.com/MUZEJ/> https://www.youtube.com/channel/UCtNoHpoko04T2_v9fa_MQcg/videos
- Tema: Obradeni su najžešći i najrazorniji napadi na uže gradsko područje tijekom studenoga 1991., praćeni velikim ljudskim žrtvama, ali i stalnim nastojanjem agresora da prisili branitelje na predaju i tako zauzme Grad.

8. Naziv virtualne izložbe: DAN ZA SVE DANE – 6. PROSINAC 1991.

- Autorica izložbe: Varina Jurica Turk
- Sinopsis: Varina Jurica Turk
- Autori likovne video prezentacije: Varina Jurica Turk, Mišo Đuraš
- Opseg obrađene i prezentirane građe Muzeja - 178
- Trajanje 21:59 minuta
- Montaža: Mec design
- Produkcija MDRD – Dubrovnik 2021.

- Izložba je publicirana na Muzejskoj mrežnoj stranici, društvenim mrežama i YouTube kanalu
- Predstavljanje javnosti: 5. prosinac 2021.
- Web adresa: <https://mdrd.hr/dani-ponosa/> , <https://www.facebook.com/MUZEJ/>
https://www.youtube.com/channel/UCtNoHpoko04T2_v9fa_MQcg/videos
- Tema: Obrađen je tijek događanja za vrijeme i neposredno nakon zločinačkog napada na Grad 6. prosinca 1991., kada je herojstvom i žrtvom svojih branitelja agresoru nanesen odlučujući vojni i politički poraz. Iako je tog dana pretrpio, u povijesti nezapamćeno, vandalsko razaranje povijesne jezgre uspio je sačuvati svoju najveću dragocjenost – Slobodu i navijestiti konačnu pobjedu.

• **Digitalni plakati i najave izložbi:**

„Utvrdna slobode“

„Dani ponosa 1991. – 1995.“

„Oluja 1995.“

„Početak općeg vojnog napada na dubrovačko područje - listopad 1991.“

„Konvoj Libertas“

„Najteži dani herojske obrane Grada - studeni 1991.“

„Dan za sve dane – 6. prosinac 1991.“

„Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991.“

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

- vodstva za građanstvo: 23

- vodstva za škole: 18 (Srednja škola „Glina“, Sveučilište Zagreb, OŠ Marin Držić, Medicinska škola Dubrovnik, Umjetnička škola Luka Sorkočević, OŠ Marin Getaldić, Privatna gimnazija Dubrovnik, OŠ Cavtat, Gimnazija Dubrovnik, OŠ Fran Krsto Frankopan Krk, i dr.)

- vodstva za vrtiće: 3 (Dječji vrtići Dubrovnik)

- vodstva za studente: 7

11.1. Specijalna vodstva i 11.2. Predavanja

- Specijalna vodstva i stručna vodstva uz povijesna predavanja i izlaganja o Domovinskom ratu na dubrovačkom području i vojnim operacijama RH 1991. – 1995. na Južnom bojištu:

- Stručno vodstvo za pripadnike RH Ministarstva obrane, Oružanih snaga RH, Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“, Dočasničke škole „Damir Tomljanović Gavran“, Visoke dočasničke izobrazbe, 30 osoba, 3. svibanja 2021., uz povijesno izlaganje-predavanje o oslobodilačkim akcijama HV 1992 i agresiji na Dubrovnik 1991.

- Stručno vodstvo u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, u tvrđavi Imperijal za nastavni posjet XXIII. naraštaja Ratne škole Ban Josip Jelačić, u okviru svog redovnog Plana i programa izobrazbe u 2020./2021. na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, 20 polaznika, 6. svibnja 2021., uz stručno predavanje o dubrovačkom području u Domovinskom ratu

- Stručno vodstvo i izlaganje o Domovinskom ratu za polaznike stručnog skupa u organizaciji Sveučilišta u Zagrebu, u sklopu projekta "Dijalog in Peace Education - DIA Peace", 11. kolovoza 2021., 20 osoba.

- Polaznicima iz akademske zajednice i nevladinih udruga iz Danske, Cipra, Njemačke, Poljske, Sjeverne Makedonije i Ukrajine, ravnateljica MDRD, Varina Jurica Turk održala je sat povijesti i stručno vodstvo kroz stalni postav i povremene izložbe Muzeja, 20 osoba, 12. kolovoza 2021.

- Stručno vodstvo i izlaganje o Dubrovniku u Domovinskom ratu za grupu pripadnika-hodočasnika - „Marijanski zavjet za Domovinu“, 25. kolovoza 2021., 35 osoba.

- Stručno vodstvo i predavanje za polaznike „Alumni“ ratne škole Ban Josip Jelačić, 26 osoba, 29. kolovoza 2021. u tvrđavi Imperijal. XXII naraštaj Ratne škole "Ban Josip Jelačić" hrvatskog vojnog učilišta "Dr. Franjo Tuđman".

- Vodstvo za članove KUD-a Čuntićanka koji je osnovan 2003. godine s ciljem očuvanja kulturne baštine Banovine. Dio članova su i hrvatski branitelji, pripadnici 2. gbr „Grom“ koji su sudjelovali u oslobađanju dubrovačkog područja 1992. godine, 27 osoba, 19. rujna 2021.

- Stručno vodstvo i izlaganje o Dubrovniku u Domovinskom ratu za grupu posjetitelja i RH „Liječnička komora“, 51 osoba, 25. rujna 2021.

- Vodstvo za članove Planinarskog društva Medvednica i HPD Pliva iz Zagreba, a dio njih su pripadnici 1. gardijske brigade Tigrovi, 13 osoba, 25. rujna 2021.

- Vodstvo u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, za sudionike Skupštine FEMS-a, Federation of European Microbiological Societies, 37 osoba, 25. rujna 2021.

- Vodstvo za članove „Puhačkog orkestra Grada Čabra“, 16. listopada 2021.

- Vodstvo za strane turiste s broda m/s Coste Deliziosa, 32 osobe, 16. listopada 2021.

-Vodstvo za članove Udruge branitelja komunalnog društva "Autotrolej" Rijeka, 16. listopada 2021.

-Stručno vodstvo i predavanje za pripadnike „Udruge veterana 1. gbr Tigrovi, Varaždin“, 22. listopada 2021.

-Vodstvo za članove Dobrovoljnog Vatrogasnog Društva Orašac s kolegama iz DVD Vukovar, 19 osoba, 22. listopada 2021.

-Vodstvo za pripadnike „Specijalne jedinice policije Grom“, PU Karlovac, 15 osoba, 22. listopada 2021.

-Stručno vodstvo i predavanje za pripadnike Udruge invalida Domovinskog rata Trešnjevka Zagreb, 48 osoba, 25. listopada 2021.

-Stručno vodstvo i predavanje za članove Udruge HVIDR-e Trešnjevka Zagreb, među kojima su bili pripadnici gardijskih i pričuvnih brigada kao i branitelji koji su sudjelovali u obrani i oslobađanju Hrvatskoga juga. Stručno vodstvo u Muzeju i sat povijesti o Domovinskom ratu na dubrovačkom području održao je povjesničar i viši kustos MDRD Mišo Đuraš, 31 osobe, 26. listopada 2021,

-Vodstvo za sudionike kružnog putovanja s broda „Marina“, SAD državljani, 34 osoba, 7. studenoga 2021.

-Stručno vodstvo i predavanje za grupu od 26 osoba. "Inicijativa mladih za ljudska prava Crne Gore" u okviru studijske posjete Dubrovniku, koju organizira Škola političkih studija. Stručno vodstvo u Muzeju održali su ravnateljica Varina Jurica Turk i Mišo Đuraš. Za muzejsku knjižnicu poklonjena je knjiga sjećanja - Ratni zločini tokom 90-ih u Crnoj Gori, a za Informaciono-dokumentacioni centar CG poklonjena je knjiga u izdanju MDRD "Svjetlom pisana povijest Domovinskog rata". Ovaj posjet Muzeju podržan je od strane United Nations Development Programme - UNDP i British Embassy Podgorica, 20. studenoga 2021.

-Sudionici utrke, "Stazom deva - nova snaga" za Malenu Gogu! Tradicionalni uspon koji se održava povodom Dana dubrovačkih branitelja, 4. prosinca 2021.

-Vodstvo za članove, 14 osoba, „Udruge veterana 4. gbr Dubrovačko neretvanske županije“, 6. prosinca 2021.

-U suradnji s agencijom Grand Circle Travel ostvarene 53 posjete s grupama SAD državljana koje su sveukupno brojale u 2021. godini 587 osoba. Održana su im 53 izlaganja o Domovinskom ratu na dubrovačkom području u prostorima stalne izložbe Muzeja u tvrđavi Imperijal.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

- Tijekom godine u televizijskim i radijskim emisijama objavljivani su prilozi o Muzeju: HTV, DU TV, Nova TV, RTL, Du NET TV, Libertas TV, i radijskih priloga, HR radio, Radio Dubrovnik, UNIDU, Soundset Ragusa, Katolički radio.
- Na Internetskim portalima: Morski HR, Telegram HR i Indeks HR prenošene su virtualne izložbe Muzeja realizirane i prezentirane 2021. godine, „Oluja 1995.“, „Trideset godina poslije - Odred naoružanih brodova“ i „Dani ponosa 1991. – 1995.“.
- Na Internetskim portalima: Dubrovniknet.hr, Dulist.hr Južni.hr, Morski.hr, Telegram.hr, Jutarnji.hr, Indeks.hr objavljivani su tekstovi o događanjima u MDRD tijekom 2021.
- U tiskanim izdanjima Du lista, Dubrovačkog dnevnika, Dubrovačkog vjesnika, Glasa Grada, objavljivani su tekstovi o djelatnosti Muzeja 2021.
- Stručni djelatnici Muzeja redovito su za sve programe i izložbe pripremali tekstove i priopćenja za medije o zbivanjima u Muzeju.

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Stručni djelatnici Muzeja redovito su sudjelovali u televizijskim i radijskim emisijama o djelatnosti muzeja, stvarnim i virtualnim izložbama prezentiranim javnosti u 2021. godini i o 30. obljetnici herojske obrane Dubrovnika 1991. na: Radio Blato, Radio Dubrovnik, Soundset Ragusa, Libertas Tv, Du Tv, Dubrovnikt.net
- Sudjelovanje stručnog djelatnika Mišo Đuraš u specijalnoj emisiji Libertas televizije „Miljenko Bratoš - trideset godina poslije“. Dana na uvid i ustupljena građa Muzeja iz 1991. godine. Emisija je o životu i djelu g. Miljenka Bratoša, sekretara Sekretarijata narodne obrane Dubrovnika 1991. Boris Njavro razgovara s Mišom Đurašem i Rudijem Butkovićem o legendi obrane Dubrovnika koji je vodio opsežne pripreme za obranu i jedan od rijetkih koji je vjerovao da će Dubrovnik biti napadnut 1991. godine. Specijalna emisija "Miljenko Bratoš - 30 godina poslije" realizirana je povodom njegove obljetnice smrti, 25. listopada 2021. g. u 20 sati na Libertas televiziji.
- Sudjelovanje Varine Jurica Turk u dokumentarnom filmu „Šah- Rat“. Dokumentarni film Šah – Rat realiziran je u sklopu Programa obilježavanja 30. obljetnice herojske obrane Dubrovnika u Domovinskom ratu te premijerno prikazan u Kinu Sloboda 17. studenoga 2021.

Dokumentarni film je napravljen prema scenariju i režiji Nikole Dupera te u produkciji Dražena Hrženjaka iz Udruge veterana vojnika i domoljuba, u trajanju od 26 minuta. Film donosi ozračje Grada ratne 1991. godine i nevjerojatnu priču o šahovskom turniru organiziranom u za život, a pogotovu za šah, nepoćudnim uvjetima. Posebnu zanimljivost

čine spomenute simbolične nagrade turnira koje su tada u Gradu zaista bile od vitalnog značaja, pet litara vode i kilogram kruha. Varina Jurica Turk sudjeluje s povijesnim pregledom događanja u listopadu, studenom i prosincu 1991. godine.

12.3. Predavanja

- U suradnji s agencijom Grand Circle Travel ostvarene 53 posjete s grupama SAD državljana koje su sveukupno brojale u 2021. godini 587 osoba. Održana su im 53 izlaganja o Domovinskom ratu na dubrovačkom području u prostorima stalne izložbe Muzeja u tvrđavi Imperijal.

12.4. Promocije i prezentacije

Održane dvije press konferencije u prostorima muzeja u tvrđavi Imperijal na Srđu

12.5. Koncerti i priredbe

- U povodu obilježavanja 30. obljetnice obrane Grada i Dana dubrovačkih branitelja u produkciji Studentskog teatra Lero i Audiovizualnog centra Dubrovnik premijerno je 3. prosinca 2021. u Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik u tvrđavi Imperial na Srđu u 17 sati emitirana radio drama "Luko - Dubrovačka ratna suza" u režiji i dramatisaciji autora Srđana Dragojevića. Autor glazbe i tehnički realizator je Žarko Dragojević, grafički dizajn Nora Mojaš a u izvedbi su sudjelovali: Dario Gverović, Relja Petric, Nila Miličić Vukosavić, Melko Dragojević, Anto Toni Lozančić, Mislav Stanković i Natalie Kličan.

12.7. Ostalo

Vođenje Muzejskih projekata „30 godina poslije“ i „Dani ponosa“ povodom obilježavanja 30. obljetnice herojske obrane Dubrovnika.

Uz 30. obljetnicu agresije na Republiku Hrvatsku, općeg vojnog napada na dubrovačko područje i uspješne herojske obrane Grada, u sklopu sustavnog znanstvenog i stručnog bavljenja Domovinskim ratom, Muzej Domovinskog rata Dubrovnik redovitim je objavama i izložbama obilježavao najključnije događaje iz ovog zasigurno najvažnijeg razdoblja hrvatske povijesti. Za podsjećanje na te „dane ponosa i slave“ koristili smo isključivo prikupljenu i obrađenu te digitaliziranu građu iz muzejskih zbirki. Događanja na dubrovačkom području 1991. kroz projekt „30 godina poslije“ pratili smo objavljivanjem povijesnih stručnih tekstova i sjećanjima na poginule dubrovačke branitelje, a projekt „Dani ponosa“ uključivao je niz od 4 stvarne i virtualne izložbe prezentirane javnosti, u homogenom postavu pod nazivom „Dani ponosa – Herojska obrana Grada 1991.“ u tvrđavi Imperijal povodom Dana dubrovačkih branitelja 2021. Navedenim izložbama cjelovito je obrađeno najteže razdoblje na dubrovačkom području - od početka općeg agresorskog napada 1. listopada do kraja prosinca 1991.

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

- Posjet Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik u tvrđavi Imperijal na Srđu, obuhvaća posjet stalnoj „Dubrovnik u Domovinskom ratu 1991. – 1995.“ i povremenim izložbama Muzeja „VRO Oluja“, „Dani ponosa – herojska obrana Grada 1991., Listopad 1991. – opći vojni agresorski napad na dubrovačko područje, Konvoj „Libertas“, Studeni 1991. – najteži dani u herojskoj obrani Dubrovnika i očuvanju njegove slobode, Dan za sve dane – 6. prosinac 1991.“, „Orlandove ratne godine 1991.- 1995.“ i „Stradanje sakralnih objekata na dubrovačkom području u Domovinskom ratu“ tijekom 2021. kada je bilo 29840 posjetitelja.
- Od [ukupnog broja posjetitelja](#), 29840, ostvareno je 28747 individualnih i 1093 grupnih posjeta. Sveukupno je prodano ulaznica 17817 (odrasli: 13696, studenti: 4121), a besplatan posjet ostvarilo je 12023 posjetitelja. Razlog ovakvom smanjenju broja, posebno stranih, posjetitelja i u 2021. u odnosu na 2019. godinu je isključivo utjecaj korona krize.
- U 2021. godini u odnosu na 2020. godinu vidi se da je povećanje broja posjetitelja u Muzeju više nego dvostruko. U 2020. je bilo 14607 a u 2021. 29840 posjetitelja.
- Stanovnici Dubrovačko neretvanske županije, građani Grada Dubrovnika učenici i studenti, hrvatski branitelji, članovi udruga proisteklih iz Domovinskog rata i dr., koji ostvaruju besplatan ulaz, nastavili su dolaziti posjećivati stalnu izložbu i povremene muzejske postavbe i u 2021. godini.
- Muzej je tijekom 2021. sa svojim muzejskim postavima bio dostupan posjetiteljima svih 365 dana uvažavajući sve propisane epidemiološke mjere.
- Izraženo u postotku, broj posjetitelja u 2021. iznosi 48,48% u odnosu na 2019.
- Izraženo u postotku, broj posjetitelja u 2021. veći je za 104,28% u odnosu na 2020.
- [Online posjećenost Muzeja:](#)
 - **Mrežna stranica** Muzeja www.mdrd.hr : Ukupno 71.741, od čega: Online Zbirke 1.129, Virtualne izložbe 4.284, Interaktivna šetnja 61.829, Ostalo (novosti, kronologija, dokumentacija, izvješća, korisne informacije, kontakt i dr.) 4.499. Sveukupno: 71.741.
 - **Facebook stranica** MDRD <https://www.facebook.com/MUZEJ/>
- Ukupno: 64.570, od čega 47.831 pregleda, 2.487 pratitelja, 13.298 lajkova, 361 dijeljenja i 602 komentara. Publika: Najpopularniji gradovi -Dubrovnik 44,7%, Zagreb 10,8%, Mokošica 4,1%, Split 3,2%, Župa Dubrovačka 2,7%, Konavle 2,2%, Zadar 1,2%, Rijeka 1%, Dubrovačko primorje i Karlovac 0,8%. Najpopularnije zemlje – Hrvatska 88,6%, Bosna i Hercegovina 1,6%, Njemačka 1,5%, Austrija i Crna Gora 0,5%, SAD, Slovenija, Australija i Srbija 0,4%. Prema spolu, žene 36,9% i Muškarci 63,1%.
- **Instagram** MDRD <https://www.instagram.com/muzejdr/>

Ukupno 38.622, od čega 32.515 pregleda, 823 pratitelja, 61 komentar, 27 dijeljenja i 5196 lajkova. Publika: Najpopularniji gradovi - Zagreb 16%, Dubrovnik 13,5%, Mokošica 1,7%, Zadar 1,7%, Župa dubrovačka 1,2% i ostali. Najpopularnije zemlje - Hrvatska 47,8%, Njemačka 2,1%, Bosna i Hercegovina 1,8%, Slovenija i Srbija 1,5%. Prema spolu, žene 49,3% i muškarci 50,7%.

• **Virtualna šetnja Muzejom:** mrežna stranica www.mdrd.hr : 3.604. Javna Google interaktivna šetnja Muzejom: 58.225. Sveukupno: 61.829

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja (u %)

-RH 0%

-lokalna samouprava 99,21%

-vlastiti prihod 0,79% - prodaja muzejskih izdanja

• Od osnutka i početka djelovanja MDRD, tj. od 2017. do kraja 2021., Muzeju su dodijeljena sredstva iz gradskog proračuna Grada Dubrovnika u iznosu od 5.371.920 kn, a Muzej je uprihodio u gradski proračun iznos od 5.429.229 ostvaren od svoje osnovne djelatnosti, prodaje ulaznica.

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.1. Održavanje i prezentacija donacija

- Prezentacija donacije pet djela autora g. Dimitrija Popovića Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, 16. lipnja 2021. u tvrđavi Imperijal
- Prezentacija donacije djela „Raspelo“ autora g. Mili Klečak Muzeju Domovinskog rata Dubrovnik, 4. prosinca 2021. u tvrđavi Imperijal, povodom Dana dubrovačkih branitelja.

16.2. Ostalo

Realizacija programa MDRD u suradnji s Gradom Dubrovnikom: Noć muzeja, Međunarodni dan Muzeja, Dan pobjede i Domovinske zahvalnosti i Dan hrvatskih branitelja, Dan dubrovačkih branitelja, Dubrovački zimski festival, Mjesec hrvatskog turizma, Programi za 30. godišnjicu herojske obrane Grada 1991.

Varina Jurica Turk, *prof.*

ravnateljica MDRD